

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 32— K
Félévre 16— "
Negyedévre 8— "
Egy hére 2-70 "
Egyes szám ára 10 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDÉNNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 203. szám.

Csütörtök, szeptember 6.

A háboru hirei. Légi támadás Dünkirchen és Calais ellen.

A Monte San Gabrielén ellanyhultak a harcok.

Budapest, szeptember 6. A sajtószállásról jelentik ma délben:

A Monte San Gabrielén a harcok ellanyhultak.

A hegy kezünkön van.

A tegnapi esti Wolff jelentés. — Az orosz sereg visszavonulása.

Berlin, szept. 6. A Wolff-iroda jelenti tegnapi estéről:

Flandriában és Verdun előtt tüzharc.

A London ellen intézett éjjeli repülőtámadás sikeres volt.

Az orosz 12-ik hadsereg északi szárnya gyors visszavonulásban van.

Az Anglia elleni repülőtámadás.

Rotterdam, szept. 6. Délutáni telefonjelentés.

A London elleni legutóbbi repülőtámadásnál a Themse torkolatánál folytonos robbanások hallatszottak. A támadásban 8—10 repülő vett részt.

Hir szerint kilencen meghaltak és negyvenkilencen megsebesültek.

Az egyik német repülő a tengerbe zuhant.

Rotterdam, szept. 6. Az angol tengernagyi hivatal tífikára közli, hogy a Chatta ellen intézett légi támadásnál a flotta legénységéből 107-en meghaltak, 87-en megsebesültek.

Buvárhajó sikerek.

Berlin, szept. 6. Délutáni telefonjelentés. A Wolff-iroda közli:

Buvárhajóink az Északi tengeren újabb 30.000 tonnát elsüllyesztettek.

Megakad az orosz hadsereg élelmezése.

Páris, szept. 6. A Matin-nak jelentik Szentpétervárról:

A délnyugati fronton elfogyott a liszt. A helyzet válságos. A hadseregnek rövidesen nem lesz lisztje.

A parancsnokokat felszólították, hogy lisztet rekviráljanak, szükség esetén erőszakkal is.

Amsterdam, szept. 6. Az Exchange Telegraph szerint Szentpétervárott kitört az élelmiszerválság. Már csak két-három napra való kenyérkészlet van.

Berlin, szept. 6. Délutáni telefonjelentés. A Wolf-iroda közli:

E hó negyedikére virradóra repülőink 7150 kg. bombát vetettek Dünkirchenre és 6500 kg-t Calaisra.

Egy másik repülőrajunk a verdunicsata színhelyének hátsó terepére 15000 kg. bombát dobott.

Mindenütt kitünő találatokat és tüzvészt állapítottunk meg.

Francia lapok Riga elestéről.

Genf, szept. 6. Délutáni telefonjelentés. A párisi Echo de Paris írja Riga elestéről:

A németek 12 hadosztállyal vonultak Riga ellen.

Ha az orosz hadsereg komolyabb ellentállást nem tud kifejteni, a németek kardcsapás nélkül vonulhatnak Szentpétervár ellen.

Berthaut tábornok szerint Riga eleste következtében Szentpétervárt nagy veszedelem fenyegeti.

Tengeri és légi haderők Riga elfoglalásánál.

Berlin, szept. 6. Délutáni telefonjelentés. Hivatalos.

Riga és Dünamünde elfoglalásában tengeri haderőink és repülőink is tevékeny részt vettek.

Tengeri haderőink keresztül hatoltak az aknazárlaton és ágyúzták Dünamündét, valamint a visszaözönlő orosz gyalogságot.

Repülőink a kijött hajókra sikerrel vetettek bombákat.

Ezek a hajók lángba borulva álltak meg a kikötő előtt.

Kitüntetett német repülőtsiszt.

Berlin, szept. 6. Wolff-jelentés. Müller hadnagy, aki közlegényből lépett elő tisztté, huszonhetedik légi győzelme alkalmából megkapta a Pour le merite rendjelet.

Ujabb entente haditanács.

Páris, szeptember 6. A párisi New York Herald jelenti Washingtonból:

Az entente szeptember havában Párisban az orosz vereségek miatt és az olaszoknak nyújtandó segély megállapításáról haditanácsot tart, amelyen részt vesz Terescsenko orosz külügyminiszter is.

Elfogott orosz nagyhercegek.

Szentpétervár, szeptember 6. Hivatalos jelentés.

A kormánykapcsolatban a Moszkvában felfedezett ellenforradalmi összekövívással elrendelte Alexandrovics, Mihály és Pál nagyhercegek letartóztatását.

A francia kormány lemondása.

Berlin, szept. 6. A párisi Journal szerint Ribot miniszterelnök a pénteki minisztertanácsban nyújtja be az egész kabinet lemondását.

A király Erdélyben

Budapest, szeptember 6. A Magyar Tudósító jelenti:

Csikszeredában a király fogadásánál Tolnay Lajos főispán lelkes beszédében üdvözölte a királyt, aki megköszönve az üdvözlést elismeréssel nyilatkozott a főispánnak ama beszédéről, amelyet augusztus 2-ikán installációja alkalmával mondott.

A politika hirei.

Ugron belügyminiszter királyi kihallgatása.

Budapest, szeptember 6. Ófelsége tegnap Erdélyből való hazautazásán a fővárosban az udvari vonaton negyedórás kihallgatáson fogadta Ugron Gábor belügyminisztert.

Közös minisztertanács.

Bécs, szeptember 6. Délutáni telefonjelentés.

Délelőtt 10 órakor a Berlinben tartózkodó Czernyn helyett Burián báró közös pénzügyminiszter elnöklésével közös miniszteri tanácskozás volt, amelyen magyar részről résztvettek: Wekerle Sándor miniszterelnök, Mezőssy Béla, Gratz Gusztáv, gróf Serényi és gróf Hadik János miniszterek.

Véres csata a Monte San Gabrieleért.

Budapest, szept. 6. A sajtószállásról jelentik:

A Monte San Gabrielen olyan véresen és elkeseredetten tombol a csata mint még sohasem.

Az olaszoknak tegnap reggel új nagy csapattömegekkel sikerült a leghevesebb harcok közepette előrehatolni a Monte San Gabriele legmagasabb csúcsára, de gyalogságunk nyugati irányban visszavetette őket. A harc a hegy-csúcsért estig tartott.

Egy támadási hullám az olaszokat feljutatta a hegytetőre, de ellenhullámunk onnan lesöpörte. Ezután még hat támadást kellett visszavernünk.

Ma reggel óta ismét rendkívül hevesen folyik a küzdelem.

A Monte San Gabriele-től északra és délre csatlakozó állásaink ma nehéz tüzéség tüzeiben állottak. Az ellenséges rohamokat később visszavetettük.

A Fanti Hrib és Kostenjevica ellen intézett támadások szétzúzódtak a védők vitézségén.

Selonál egy támadásunk egy épen kezdődő olasz támadásba ütközött. Több helyen területet nyertünk.

két ellenséges repülőgépet lelőttünk. Voss hadnagy 39-ik ellenfelét lőtte le.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Rigától keletre hadműveleteink szándékainknak megfelelőleg fejlődtek. Dünamündet elfoglaltuk. Legnehezebb parí ágyuk (egészen 305 kaliberig) sértetlenül jutottak kezünkre.

A Dünától északra a Keleti-tengert. A livlandi Aa szakaszt átletük. A folyótól délre ellenálló orosz utóvédokat felmorzsoltuk. Az ellenség folytatja visszavonulását északra felé. Egyébként a Dünától egészen a Dunáig nem volt nagyobb harc cselekmény.

Macedon harcvonal:

A helyzet nem változott.

Ludendorff.

Az ipari munkások ellátása

Gróf Hadik János rendelete Torontál-vármegyéhez.

Gróf Hadik János közlelmzési miniszter tegnap rendkívül érdekes rendeletet küldött a vármegye alispánjához. A rendelet külön szabályokat állapít meg és az ipari munkásság ellátását új alapokra fekteti. A Közlelmzési Hivatal a munkások és azok családtagjai részére jóval nagyobb adagokat és lisztmennyiséget állapít meg, mint a lakosság többi részének.

Az ipari munkások és ezek családtagjai által fejenként fogyasztható lisztmennyiséget a rendelet a következőkben állapítja meg:

Nehéz testi munkások: Tárnában dolgozó bányamunkás napi 550 gr., azaz havi 165 kg; külszínen dolgozó bányamunkás napi 400 gr., havi 12 kg; erdőtermelési üzemben alkalmazott munkás napi 350 gr., havi 105 kg; éjjeli üzemben rendszeresen alkalmazott munkás napi 400 gr., havi 12 kg; minden más nehéz munkás napi 350 gr., havi 105 kg. **Könnyű testmunkásoknak** és a munkások családtagjainak 12 kg gabonának a vámdíj és a porlás levonásával megfelelő lisztmennyiség, ami havonta 84 kg, naponta 280 gr. lisztnek felel meg.

Ezen elhatározás folyamán a törvényhatóság rendelkezésére adott lisztkészletből a törvényhatóság területén levő munkások és ezek családtagjai részére a fentiekben megállapított lisztadag szolgáltatandó ki. Azon munkások részére, akik lisztszükségletük fedezéséről gabonavásárlás utján gondoskodtak, a különbözetet szintén ki kell szolgáltatni.

A munkásság élelmzése, amennyiben csak a helyi sajátos viszonyok azt megengedik a törvényhatóság többi népességétől elkülönítve történjen. Ennek elérésére a Közlelmzési Hivatal hajlandó a rendelkezésére álló cikkekből kifejezetten csak a munkásság ellátására készleteket kiutalni.

A törvényhatóságnak megfelelő tervezet kell kidolgozni, a munkásság élelmzésének szétosztására, a szétosztást végző tényezőknek az ellátás szempontjából való mikénti ellenőrzésére s végül a többszörös ellátás kiküszöbölését célzó rendelkezések megállapítására. Evégből leghelyesebb, ha a törvényhatóság a cikkeket a munkások és ezek hozzátartozói részére a munkaadó üzemek útján bocsátja rendelkezésre. A nagyobb ipari népességgel bíró törvényhatóságokban a kérdés megoldására egységes szervezet létesítendő.

Az erdőüzemeket minden körülmények között külön kell ellátni.

Az entente Riga eleste miatt újabb általános offenzívát kezd.

Genf, szept. 6. A párisi *Matin* szerint az entente Riga elfoglalására az összes frontokon megindítandó általános offenzívával válaszol.

Entente körökben remélik, hogy addig az oroszok Riga körül fel tudják tartóztatni a németeket.

Berlin, szept. 6. Kornilov főparancsnok közölte az orosz sajtó képviselőivel, hogy a hadműveletek délkeleten tovább tartanak. A sulypont most a román frontra terelődött.

A legközelebbi időben nagyszabású események várhatók. Valószínűleg a többi fronton is nagyobb hadműveletek kezdődnek.

Lugano, szept. 6. Az entente sajtó szintén beismeri Riga elestének nagy jelentőségét az offenzív hadműveletek tekintetében.

Szentpétervárott nagy lehangoltság uralkodik, mindenféle páncélautó-bilok állanak készenlétben makszimista zavargások esetére.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, szeptember 5.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Keleti harctér:

Az osztrák-magyar haderők körletében nem volt különösebb esemény.

Olasz harctér:

A 11. isonziói csata 19. napja súlyos, véres harcok között mult el. Madoninál rohamcsapatunk előnyomulás közben egy mélyen tagozott olasz támadással kerültek szembe és azt megállításra kényszerítették. Négy további támadást visszavertünk.

A Monte San Gabriele tegnap reggel óta ismét a legnagyobb hevességre fokozódott viaskodás középpontjában áll.

Az ellenség minduntalan rohamot intézett a sziklacsucs ellen, amely ismétellen kezére jutott, de kevéssel utána dicső gyalogságunk mindannyiszor visszahódította. A mindkét részről a legnagyobb hevességgel vívott harc most is lankadatlan erővel tovább folyik.

Görznel az olaszok néhány hiábavaló előretörést kíséreltek meg. Csapatunk Selonál és Medeazzánál állásunk megjavítása céljából megindított vállalkozása az egész Karszt-fensíkon heves összeütközésekre vezetett. Az ellenségnek minden támadása megtört a harc-

edzett Karsztvédők megingathatatlan vitéz magatartásán. Száz orosz tisztet és több mint négyezer főnyi legénységet elfogtunk. A csata kezdete óta beszállított foglyok száma 15.000 ember.

Triesztet olasz repülők ismét kétszer megtámadták.

A vezérkar főnöke.

Események a tengeren:

Szeptember 3-ikáról 4-ére virradó éjjel nagyobb számú ellenséges repülőgép Pólára mintegy 180 bombát vetett, amelyek a városban nemi magánkárt okoztak. A városon kívül egy kisebb szalmarakár kigyuladt. Katonai műtárgyak csak csekély anyagi kárt szenvedtek. Emberi életben nem volt veszteség.

A hajóhad parancsnoksága.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szeptember 5.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Flandriában a tengerparton, ugyszintén a Houtholter-erdőtől egészen a Deuleig a tüzérségi harc kiterjedése, tervszerűsége és ereje növekedett. Gyalogsági tevékenység eddig nem volt.

A német trónörökös hadserege: A tüzérség Verdun előtt a Maas keleti partján napközben szintén fokozódott és éjjelig tartott. A repülők tevékenysége éjjel-nappal igen erős volt. Számos bombát dobtak. Távollevő célpontok közül sikeresen támadtuk meg bombákkal Dowert, Boulognet és Calais-t. Huszon-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, 1917. évi szeptember 6-ikán két előadás: este fél 7 és 9 órakor, rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel:

A mirtuskoszoru.

Szenzációs társadalmi dráma 4 felvonásban. Irta és rendezte Dell Zopp. A főszerepben: Zemick Frigyes.

Elsőrangú kíséző műsor.

Elsőrangú kíséző műsor.

HIREK

— **A főispán Budapesten.** Dr. Steuer György főispán ma este családja meglátogatására néhány napra Budapestre utazott, ahol a kereskedelemügyi, földmivelésügyi és belügyminiszteriumban több megyei közérdekű ügyben is tárgyalni fog. A főispán hétfőn reggel érkezik vissza Nagybeccskerekre.

— **Tiszteletbeli kinevezések a vármegyénél.** Dr. Steuer György főispáni beiktatása alkalmából kinevezte Novák Károly, dr. Kászonyi Richárd vm. aljegyzőket és dr. Marschall Ferenc földmivelésügyi miniszteri fogalmazót tiszteletbeli vm. főjegyzőknek; dr. Sós Ferenc, dr. Szentiványi Ferenc és Bielek Vilmos árvaszéki ülnököket tb. árvaszéki elnökökké; Dus Jenő, dr. Rátz Oszkár, dr. Hartner László, Jeszenszky József, dr. Pirkner Ede és Aubermann Miklós szolgabírókat tb. főszolgabírókká; dr. Abt Alfréd zombolyai járási orvost, Haasz József perjámosi orvost és dr. Reinhardt Péter zombolyai orvost tb. megyei főorvosokká; dr. Awen-der Miklós ernőházai orvos, nyug. ezredorvost, dr. Németh Károly csőszteleki körorvost, dr. Andreji Sándor petrei községi orvost és dr. Popper Sándor szőregi körorvost pedig tb. járási orvosokká.

— **Katonai kitüntetések.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása és a háboru alatt teljesített kiváló szolgálata elismerésül dr. Dittler Róbert tartalékos főhadnagynak a harmad oszt. katonai érdemkeresztet adományozta a kardokkal, megparancsolta továbbá, hogy a háboru alatt teljesített kiváló szolgálatait elismerésül a legfelső dicső elismerés tudtul adassék Kelemen Gyula őrnagynak és Longauer Elemér tartalékos hadnagynak.

— **Újlagos legfelső dicső elismerés.** Dr. Juliusz Ármin nagybecskereki ügyvéd, a 20. honvéd hadosztály tartalékos főhadnagya újabb kitüntetésben részesült, amennyiben a király megparancsolta, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásának elismerésül a legfelső dicső elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett újlag tudtul adassék.

— **Katonai kinevezések.** 1917. február, illetve augusztusi ranggal hadnaggyá kinevezettek: Kelecsényi Ernő, Leichtmann Ernő, Griesbach Agoston, Breuer József és Nemes Leó tartalékos tisztjelöltek.

— **Koszorúmegváltás.** Dr. Vinczevidy Ernőné lapunk útján Zsiross Lajosné Szöllőssy Irma elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén a nagybecskereki jótékony nőegyletnek 25 koronát, Rukavina Artur százados elhunytá alkalmából pedig a torontali hadirokkantak javára ugyancsak 25 koronát adományozott. Fenti összegeket rendeltetési helyére juttattuk.

— **Kitüntetett 12-esek.** A hadseregparancsnokság újabb a következő 12. gy. ezredbeli katonákat tüntette ki vitézségükért:
a második osztályú ezüst vitézségi érmet kapták: Linker Imre tartalékos hadnagy és Romanovszky Béla gyalogos;
a bronz vitézségi érmet kapták: Lévai Ármin szakaszvezető, Szeder József és Kopecki József gyalogosok.

— **37 éves korig felülvizsgálják a felmentetteket.** A prágai Vecser és a Prager Tageblatt szerint legközelebb rendelet fog megjelenni, amelynek értelmében valamennyi 36-ik életévüket még be nem töltött felmentettek egy katonai orvosi bizottság felülvizsgálata alá fognak kerülni. Ennek a vizsgálatnak az a célja, hogy megállapítsa, kik alkalmasak a felmentettek közül harctéri szolgálatra és ezeknek a felmentését nyomban hatályon kívül fogják helyezni.

Hittelt érdemlő helyről megerősítették a két prágai lap híreit.

Erről az ügyről a Neues Wiener Journal ezt írja: Az osztrák honvédelmi miniszterium felmentési osztálya — mint ismeretes — re-

vizió alá vette az összes felmentéseket. Ezt a munkáját szeptember végére befejezi. A felmentetteknek 37 éves korukig, akár az állam szolgálatában, akár a hadfelszerelő iparban, vagy magángyárban vannak és akiknek felmentését szeptember 30-ig nem vonták vissza, számolniuk kell azzal, hogy az ősz folyamán alkalmasságuk mértékét egy katonai bizottság fogja újra megállapítani. Ennek a bizottságnak véleményétől függ a további felmentés. Csak a harctéri szolgálatra teljesen alkalmatlanokat fogják minden valószínűség szerint a háboru egész tartamára felmenteni, viszont a többi felmentést visszavonják. A 36 évvel idősebbeket, ámár a harctéri alkalmasságukat is megvizsgálják, elsősorban a felmentések szükségessége szerint fogják elbírálni. Bizonyos üzletágokról, mint például bankokról, a honvédelmi miniszterium felmentési osztálya a pénzügyminiszteriummal egyetértve fog dönteni és az előreláthatólag nagytömegű hivatalnoknő alkalmazását fogja maga után vonni.

— **A must maximális ára öt korona lesz.** A must áráról szóló rendelet már a legközelebbi napokban meg fog jelenni. Hir szerint az idén a must maximális árát literenként öt koronában fogják megszabni. Ez a magas ár, természetesen maga után fogja vonni a borárak lényeges emelkedését úgy, hogy jövőre 8–9 koronás borárakra lehetünk elkészülve. Ezeknek a nagy áraknak a magyarázata abban van, hogy a bor elsőrendű kiviteli cikkünk, amelynek áremelkedése jelentősen hozzá fog járulni, a hivatalos körök reménye szerint, valutánk javulásához.

Csúnya nők — szépek Szép nők — szebbek

lesznek, ha arebőrük, keblük, nyakuk és kezeik finomítására, felfrissítésére és szépítésére állandóan a legelőkeltebb bőrápoló szert: a valódi

DIANA ALABASTROM-PUDERT

használgják. Egy kísérlet meggyőzi e szer csodáiban illő hatásáról.

Mindenütt kapható!

Főelárusítóhely:

DIANA KERESKEDELMI R. T. Budapest, V., Nádor-utca 6

Angol vallomások a buvárhajó-harc eredményéről.

Az angol közvélemény vezetői eddig, ahányszor a buvárhajó-harc eredményeiről volt szó, mindenféle fortélyal azt akarták bebizonyítani, hogy az angol kereskedelmi tonnaga a békeidőkhöz képest semmit vagy csak minimálisat csökkent. Most aztán megfordult a szél. Angol újságokban számításokat olvassunk, amelyek a buvárhajó-harc eredményességét többé-kevésbé beismerik.

Augusztus 4-én minden angol újság közölte a hivatalos oceaánhajózási statisztikát, amely lényegében ezeket mondta: a háboru előtt az angol hajózási regiszterbe 17–18 milliányi bruttótonnaga volt bevezetve, — a német számítások mindég 20–21 millió tonnából indultak ki, tehát angol szempontból optimistábbak voltak. Ebből 2–3 millió tonna Angliától távol, a tengerentuli államok és a gyarmatok kereskedelmére voltak felhasználva, Anglia kereskedelmét csak 15 millió bonyolította le. 1917 nyarán a bejegyzett oceaánhajó hajók száma már csak 15 millió tonna, ebből 14 millió az angol, 1 millió a tengerentuli kereskedelmet bonyolítja le. Az utóbbi forgalomban az angol hajókat részben semleges hajókkal pótolják, melyek ott érhetően szívesebben járnak, mint a zárlati zónában. A 14 millió

tonnából 6 $\frac{1}{2}$ millió a hadsereg, a flotta, a szövetségesek és a gyarmatok szükségleteit szolgálja. Ezek mint segítő-cirkálók, mint uszó kórházak, mint szén- és olajhajók a flotta számára, mint akna-kutatók és őrhajók járnak, csapatokat szállítanak és a hadsereg és flotta szükségleti cikkeit. Sok hajót kölcsönöztek a szövetségeseknek, lőszer és élelmiszer ellátására. (Francia kormánynyilatkozatokból tudjuk, hogy maga Franciaország 700 hajót 21 millió tonnával kapott kölcsön). Ezenfelül 1 millió használnak fel utazásra, amely tehát csak az import szempontjából jöhet számításba, ami minden esetre úgy értendő, hogy ez a millió tonna lőszer és hadseregszükségletet hoz Amerikából és a gyarmatokból. Ha tehát az Anglia normális ellátására szolgáló hajóparkot akarjuk megállapítani, ezt a milliót is le kell számítanunk. Ezt a hivatalos statisztika nem teszi, csak 6 $\frac{1}{2}$ milliót számít le és így persze a békeidők 15 milliójával szemben 7 $\frac{1}{2}$ millióra teszi az angol tonnagot. Megemlíti továbbá, hogy jelenleg az angol hajóter 90% a állami ellenőrzés alatt van, a hajóstársaságok mindössze bért kapnak, nehogy a szállítókra szállítsák a hadi nyereségdot. A parti hajózás is kontrol alatt van, a használatbó hajókat elvonják tőle és az oceaúra viszik. Adnak végül egy forgalmi statisztikát is, amely azonban nem használható, mert nem vonatkozik 1917-re. Csak annyit mond, hogy bekeben évente 58 millió tonnát importáltak Angliába, tavaly már csak 43 milliót és az idén még kevesebbet. Ennek a csökkent behozatali tömegnek $\frac{2}{3}$ -a élelmiszer és hadiszükséglet (békeben $\frac{1}{4}$ volt), úgy hogy 1916-ban az ipar normális szükségleteire csak 14–15 millió tonna maradt, szemben a békeidők 43–44 milliójával.

Minden egyéb adattól eltekintünk, tartjuk magunkat ahhoz a vallomáshoz, hogy az angol oceaánhajózási tonnaga eddig 2–3 millió tonnával csökkent és hogy az angol lakosság ellátására jelenleg csak 75 millió tonna áll rendelkezésére. Sőt az a feltevés is jogosult, hogy ez a tonnaga nemcsak a polgári lakosságot táplálja és látja el, hanem a hadsereg élelmiszereit, Amerika és a gyarmatok muni-cióját is áthozza. Mert a kezdetben hadiszolgálatban lévő hajók, amennyiben az élelmiszer- és lőszerbevétel tekintetében számításba jöhetnek, csak a közvetlen utánpótlást végezhetik Angliából Franciaországba, Indiából a Perzsá-öbölbe, esetleg Angliából vagy Egyiptomból Szalonikibe.

Ha föltesszük, hogy az előző adatok helyesek voltak és az angol hajóter nettovesztése 1916-ig semmi vagy csak néhány százezer tonna, akkor az angol flotta a szigorított buvárhajó-harc kezdetétől augusztus 1-ig legalább 2 millió tonnát veszített netto. Ez körülbelül meg is felelne a német adatoknak. Mert így az elmúlt hat hónapra több mint 330.000 tonna volna netto az átlagos veszteség. Ez nagyon jól megegyeznék a német hadi 500.000 tonna átlagszámítással, amelynek az angol hajózásnál havi 170.000 tonna helyezhető szembe új építkezések, elkobzások és vásárlások eredményeképp.

Ha eltekintünk Lloyd George jövőbeli reményeitől, amelyek eddig mindig csalókéak voltak, az angol oceaánflotta havi netto veszteségét csak 250.000, vagy 350.000 tonnára kell becslünk. Az előbbi szám feltevésénél az angol kereskedelmi tonnaga 1917 végén már csak 6 $\frac{1}{4}$ millió, 1918 végén 3 $\frac{1}{4}$ millió tonna lenne. A második, sokkal valószínűbb szám elfogadása esetén az angol kereskedelmi tonnaga 1917 végén 5 $\frac{3}{4}$ és 1918 végén 17 millió tonnára csökkene. Hogy ilyen redukált flottával Anglia nem vezetheti tovább a háborut, hogy definitve le volna győzve, az világos. Eppen olyan bizonyos az is, hogy Anglia ennyire nem engedi a dolgokat, hanem lényegesen korábban kezdet nyújt egy elfogadható békére. Tökéletesen közömbös, hogy olyan hajók sülyednek-e el, amelyek az importot vagy olyanok, amelyek a hadiszolgálatot végzik, mert az utóbbiakat amazokból kell pótolni és ha Anglia visszavenné a franciáknak kölcsönzött hajóit, akkor meg Franciaország lenne harcceptelen. A fenti statisztika egyébként a semleges és egyéb ellenséges hajók erős csökkenését tartalmazza, nem is szólva ilyen hajók közvetlen elsülyesztéséről, mert az angol nettovesztésnek hajóvásárlással való pótlása az idegen hajózási rovasára történik és idővel ez a tartalék is csökken. Nagyobb kobzásokra sem számíthat Anglia. Az Egyesült Államok a sajátjainál jobban fogja használni az elkobzott német és a még papíron levő építendő hajókat, ha nagyobb csapatokat akar Európába szállítani. Brazília is meg akarja tartani az elkobzott hajókat, amelyeket már beosztott a Lloyd Brazíliai flottájába, ez irányban a kávébehozatali tilalom megszüntetésével kapcsolatban tárgyal

Angliával Maradnának a Kinában és Sziámban elkobzott hajók, amelyek tonnaga a alig számít Anglia továbbá azon fáradozik, hogy az oceánon túl közlekedő semleges, főképp norvég hajókat — amelyek ott is angol érdekeket szolgálnak — a hadizónába hozza át. Mitől a hajóársaságok nagyon vonakodnak. Másrészt szemet vetett a hollandi (kb. 300.000 tonna) és skandináv hajókra, amelyek most Newyorkban hasztalan várják Wilson engedélyét arra, hogy élelmiszert és szénét vigyenek hazájukba. De még ha ezek a pressziók sikerülne is, az eredmények folyását ez nem változtatná meg.

Örvendés ránk nézve, hogy még az angol számszerű adatok is alkalmasok annak a bizakodásunknak megerősítésére, hogy a buvárhajó-harc eléri várt célját és ellenségeinket belátható időn belül kedvező békére kényszeríti.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt es küldtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 3 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

— Katonaotthon Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2-9 óráig.

Két szép
butorozott szobát
esetleg konyha használatl
keresek szeptember 15-ére.

Cím a kiadóhivatalban.

Kültelek III 103/a. szám alatt álló

HÁZ

a hozzátartozó 9 hold elsőrendű ingatlannal, közte 3/4 hold szőlő és gyümölcsösrel szabad kézből örökáron eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Piking Jakab ügynök
Martinuzzi-utca 1. szám.

Munkáslányok

azonnal felvételnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekén.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fgg.-u.
Rigo István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Tell Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Benceze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ozv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut

Drogueria:

Meikuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárnyűzet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” e. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Benceze A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Házmeester

lehetőleg azonnali
belépésre kerestetik.

Cím a kiadóban.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó
eredménnyel végzett fiu heti-
fizetéssel azonnal felvétetik

lapuak nyomdájában.

Rikkancsokat

felvesz

a Torontál kiadóhivatala.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.